

Röda Korsets roll och verksamhet i en evakueringssituation

Mika Vilpo

Chef för beredskapsverksamheten,
avdelningen i Åbo

Petri Raita

Specialexpert inom beredskap,
avdelningen i Åbo

Tommi Virtanen

Beredskapschef, Egentliga Finlands distrikt

MILANIN SÄTTÄMÄ

TÄYDEN PALVELUIN

Evakuointi evakuering,^{sv} evacuation,^{en}

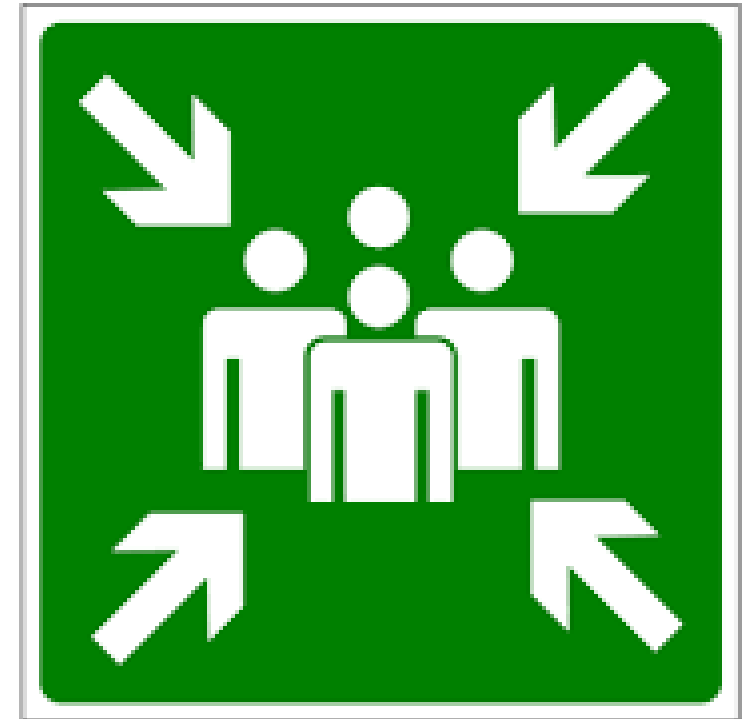
- **Förflyttning av människor och egendom till säkerhet från ett farligt område eller en farlig plats**
- En evakuering planeras och genomförs med beslut och under ledning av den behöriga myndigheten
- När den är som mest begränsad kan evakueringen röra till exempel invånarna i ett enskilt hus och som mest omfattad till exempel hela befolkningen i flera kommuner eller ett större område
- Vid kortvariga och förhållandevis nära förflyttningar av människor eller egendom kan också benämningen **utrymning** användas

Vem evakuerar?

- Räddningsmyndigheten beslutar om verkställandet av evakueringen i samarbete med räddningsverksamheten. (*Räddningslag 379/2011, 36 §*)
- Polisen har rätt att isolera eller tömma områden om det är nödvändigt för att förhindra ett omedelbart hot mot liv eller hälsa och de som befinner sig i området inte annars kan skyddas. (*Polislag 872/2011, 8 §*)
- Sjöräddningsdirektören beslutar om evakuering vid sjöolyckor. (*Sjöräddningslag 1660/2009, 3 §*)
- Statsrådet beslutar om omfattande evakueringar i undantagsförhållanden. (*Beredskapslag 552/2011, 121 §*)
- Militärmyndigheten kan fatta evakueringsbeslut när ett försvarstillstånd är i kraft. (*Lag om försvarstillstånd 1083/1991, 23 §*)

Samarbete och planeringsansvar

- Räddningsmyndigheterna ansvarar för att planera och genomföra evakueringen i samarbete med social- och hälsovårdens myndigheter och övriga myndigheter som deltar i räddningsverksamheten.
- För områden där det finns en särskild risk för **storolyckor** (till exempel en strålningsolycka, olycka med farliga ämnen, dammolycka) eller ett militärt hot, upprättar områdets räddningsväsende i samarbete med vederbörande ansvariga organ separata detaljerade planer för evakuering av befolkningen.

Vem ansvarar för verksamheten? (1)

- **Räddningsväsendet** ansvarar för att rädda och förflytta människor från ett farligt område eller en brinnande byggnad
 - I sjöräddningssituationer ansvarar **Gränsbevakningsväsendets sjöräddningsledningscentral** för verksamheten
- Under räddningsskedet är **polisens** uppgifter att bistå räddningsmyndigheterna, isolera olycksområdet, reglera trafik, allmän ordning och säkerhet på platsen, under transporter och vid evakueringscentralen, eftersökning samt inledning av utredning.
 - Efter räddningsskedet: Identifiering av offer, eventuell förundersökning eller polisutredning

Vem ansvarar för verksamheten? (2)

- **Hälso- och sjukvården** ansvarar för prehospital akutsjukvård av skadade evakuerade och transporten till vårdinrättningen.
- **Socialmyndigheten** ansvarar för första omsorgen för de evakuerade:
 - Inkvartering, mat och kläder, övrig grundläggande omsorg
 - Anordnande av psykosocialt stöd och andlig omsorg tillsammans med hälso- och sjukvården

Vem leder evakueringen? (1)

- Grundandet av ett evakueringscenter sker i **samarbete med myndigheterna**
- Räddningsverksamheten som hör till **situationen med flera myndigheter** leds av **räddningsmyndigheten** som allmän ledare
- Övriga myndigheter leder sin egen verksamhet
- I sjöräddningssituationer har Gränsbevakningsväsendet det allmänna ledningsansvaret

Vem leder evakueringen? (2)

- **En ledningscentral av stödorganisationerna (TUJE)** kan grundas för att leda evakueringscentrets verksamhet
 - Inkvartering och matservering
 - Hälsa- och sjukvård och första hjälpen
 - Psykosocialt stöd
 - Kontakter till anhöriga
 - Tolkningstjänster
 - Vidaretransporter
 - Hemtransporter
 - Utredning av bagage
 - Eventuella gränsformaliteter

Frivilligas roll

- Frivilliga arbetar alltid **i någon myndighets uppgift och under deras ledning**
- Frivilliga **kan ges självständigt ansvar** för att utföra en specifik uppgiftshelhet
- **Uppgiftsgivaren ansvarar för kostnader som uppstår** och eventuellt försäkringsansvar

Punainen Risti

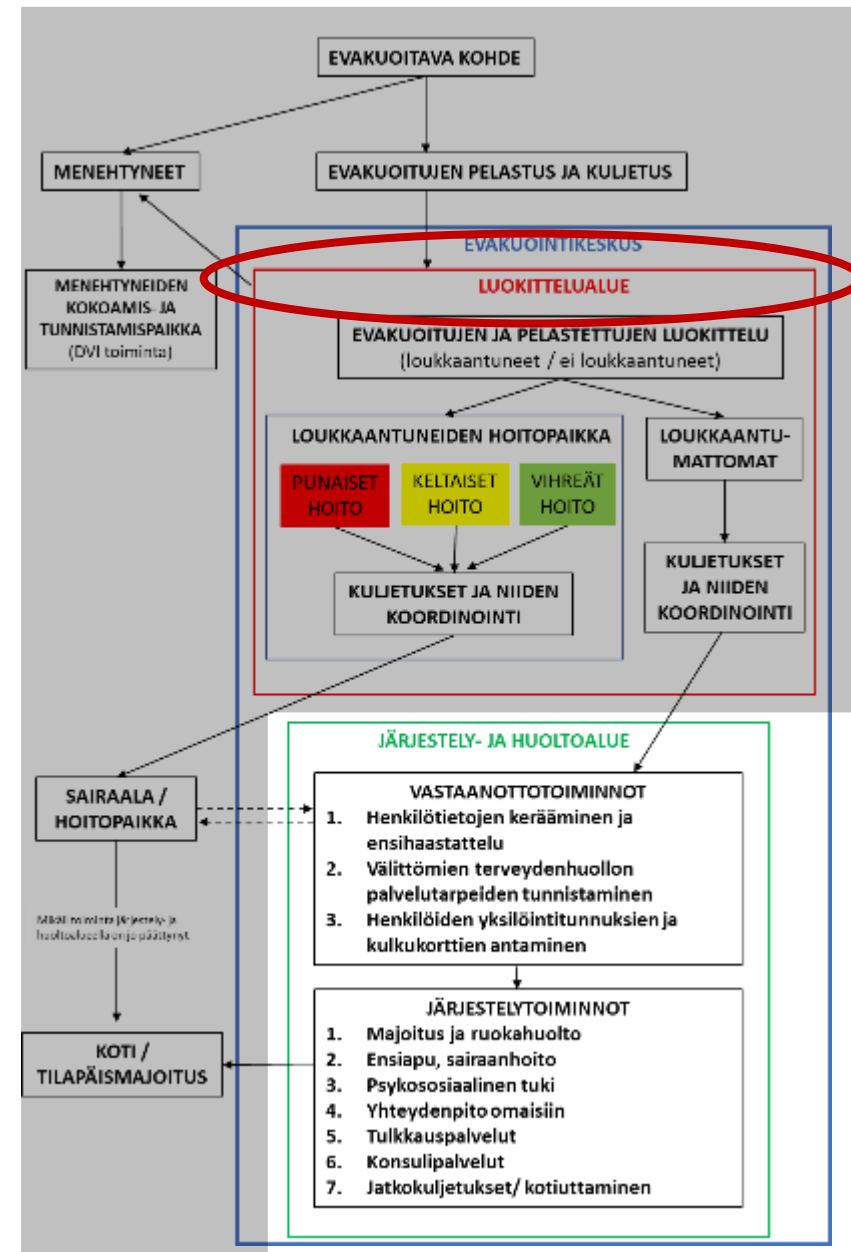
Evakueringsscenter

Vad är ett evakueringscenter?

En samlingsplats, där man

- registrerar de som kommer till centret
- tar hand om grundläggande behov
- utreder fortsatta åtgärder

- kan inkvartera
- kan ha matservering
- kan få psykosocialt stöd
- kan få första hjälpen.

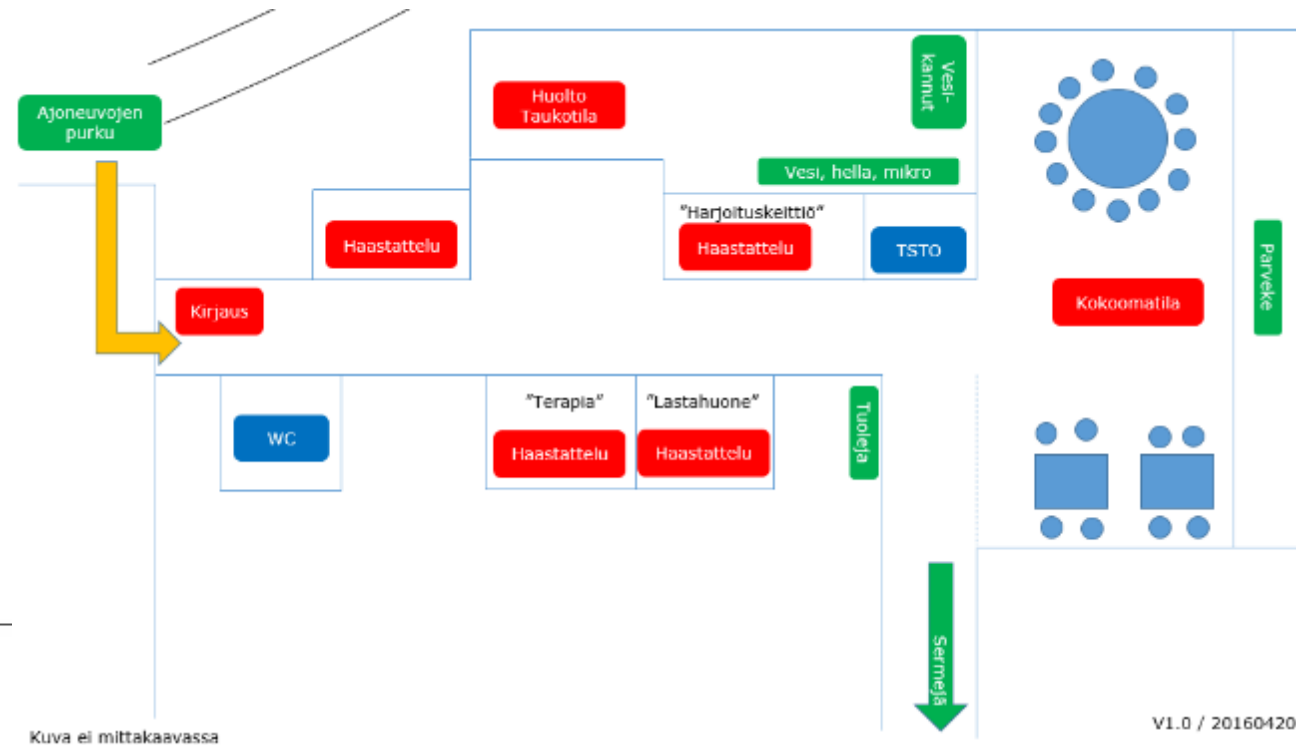
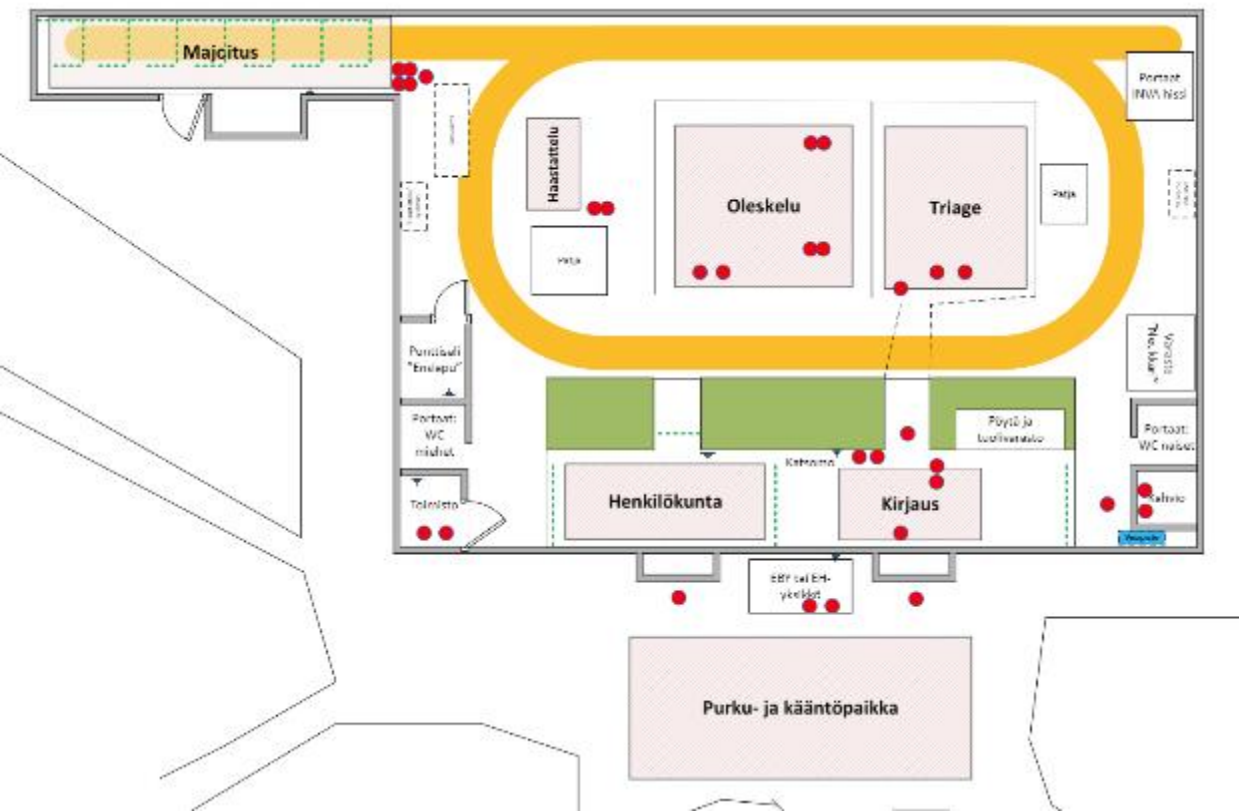
Till sjöss eller på land?

- Ansvarsmyndigheterna varierar
 - Gränsbevakningsväsendet vs. räddningsväsendet
- Den viktigaste myndigheten för frivilliga är socialmyndigheten

Ett evakueringscenter grundas

- En plats anvisad av myndigheterna
- En planerad byggnad
- En planerad plats
- En oplanerad byggnad
- En oplanerad plats
- Tidsfördröjningarna varierar beroende på uppgift

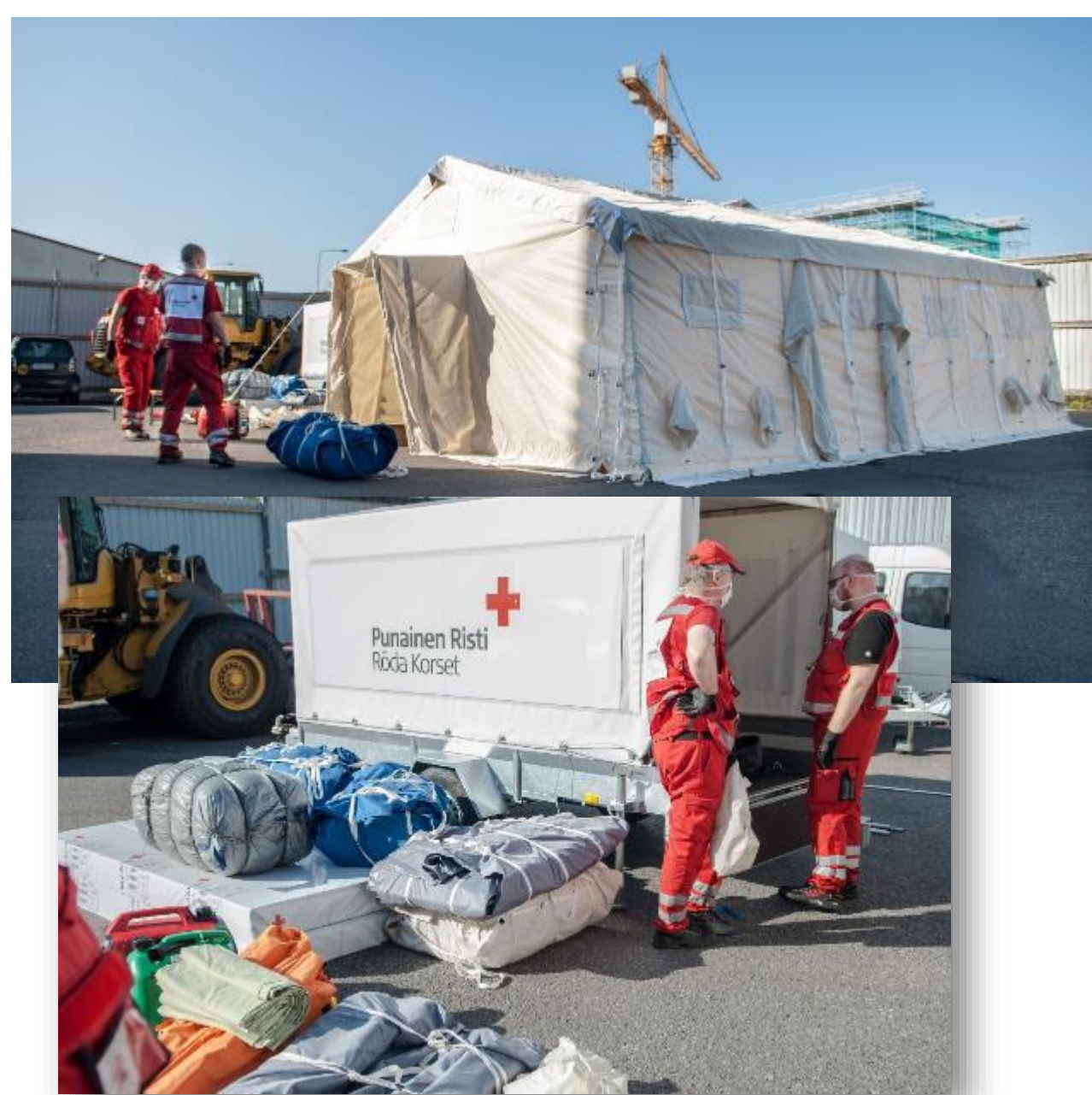
Planerade platser?

Kuva ei mittakaavassa

EEC-enhet

- En enhet med snabb verksamhetsberedskap
- 2 st. 6 x 8 m tält snabba att sätta upp med möbler och uppvärmningsutrustning
- Packade i en släpvagn
- 15 EEC-enheter utlokaliserade i Finland

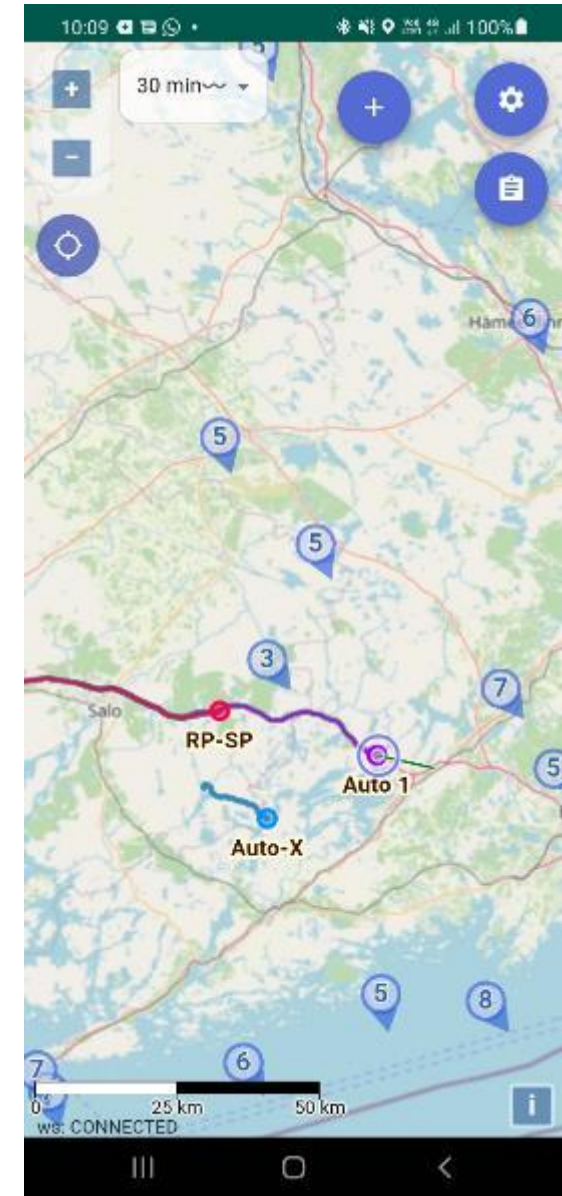
Kundström

- Hantering av massor – vårt kunnande
- Socialt triage
- Skillnader om "kort besök" vs. "inkvartering"
 - Uppgiftsprofil, ankomstorsak
- Lean-filosofin försöker eliminera frustration
 - → Evakuerade blir inte frustrerade i centret

***“Evakueringscentret ska kunna förse
övriga myndigheter med aktuell information om
helhetssituationen.”***

Om lägesbilden

- Verksamhetens storlek bestämmer omfattningen av behov
- Händelsedagboken är inte ett lägesbildssystem, men stöder lägesbilden
- Väsentlig information tillgänglig för alla som eventuellt behöver den
- Användning av elektroniska hjälpmedel i spridd verksamhet
- Kanban-tavla
 - Uppgifter
 - Grupper
- Platsinformation/Kartor
 - Uppgifter
 - Resurser

Perustamisessa

Ranta ÖT 5

📄 1

Ranta ÖT 4

📄 1

+ Add a card

Vapaa

Kuljetus 1

📄 1

Vene 2

📄

+ Add a card

Matkalla

+ Add a card

Tehtävällä

Vene 4

📄 1

Muonitus ja majoitus

📄

Ensiapupiste

Ensiapu/ensivaste 1

📄 1

Lintu 1

📄 1

Tauolla

Vene 3

📄 1

Vene 5

📄 1

+ Add a card

Suunniteltu

Lintujen pesu ja hoito

📄 1

Lintu 3

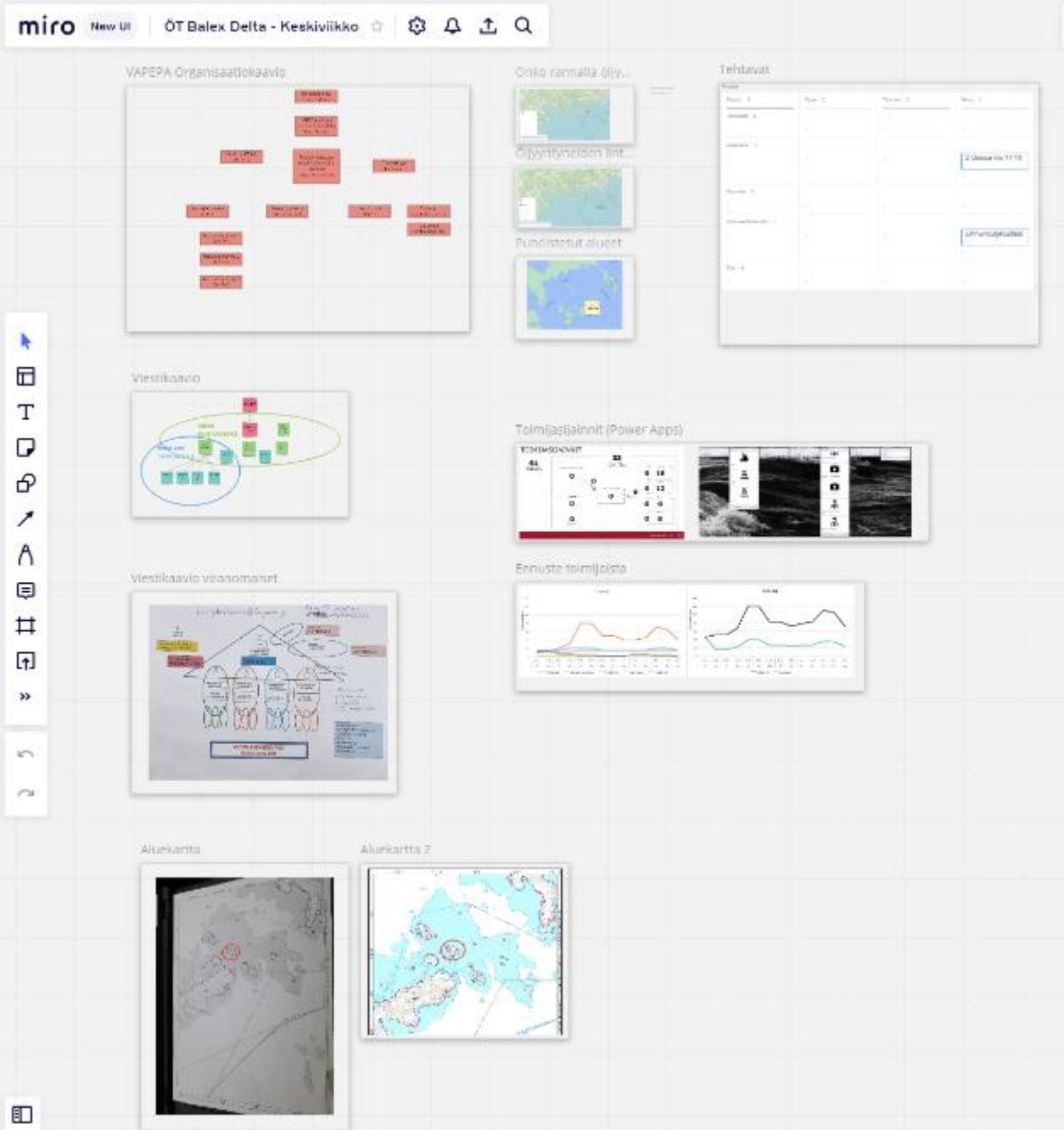
📄 1

Lintu 2

📄 1

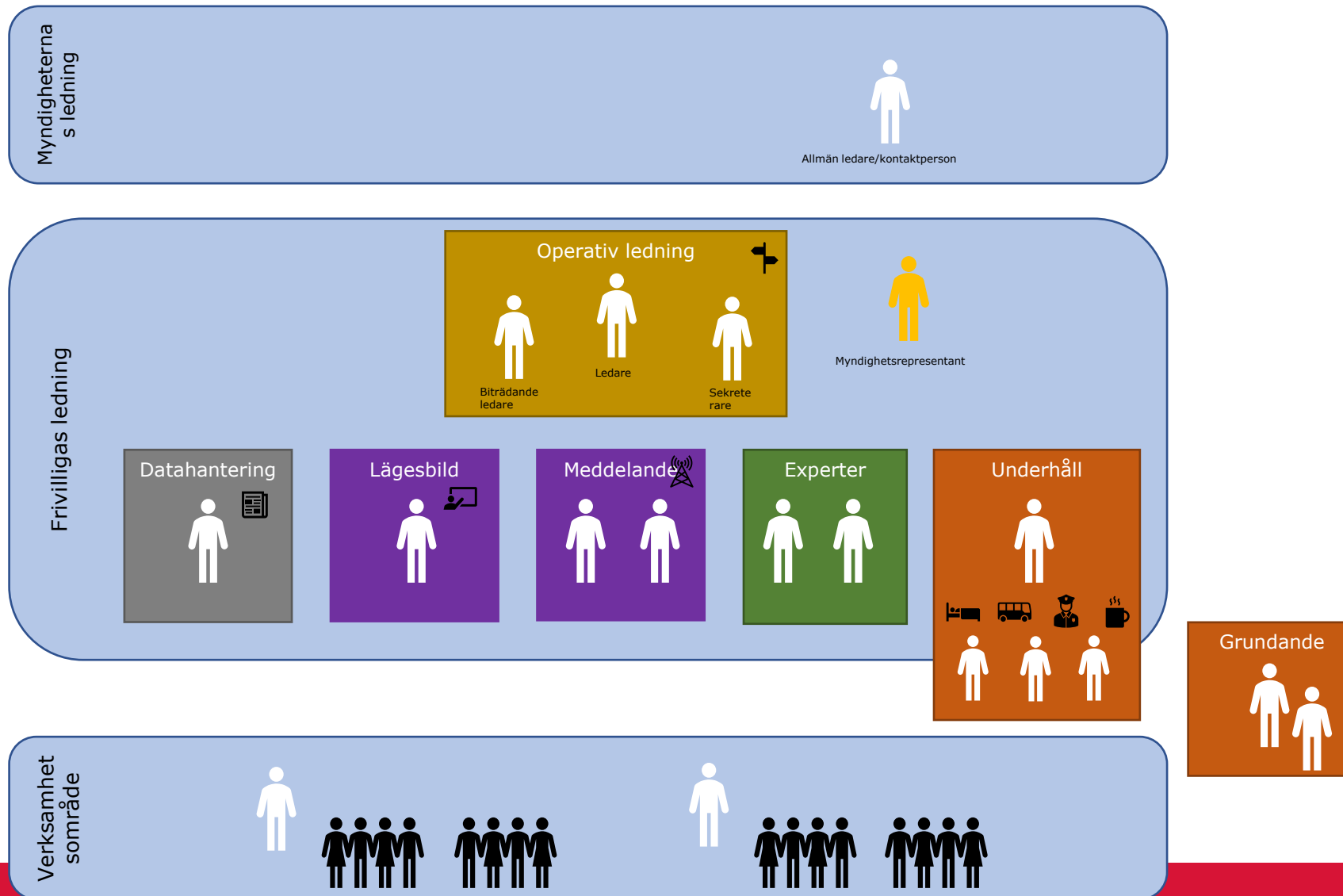
+ Add a card

Elektronisk whiteboard

- Speziellt användbar i långa och omfattande situationer
- Dela lägesbilden med myndigheterna
- Redskap är till exempel:
 - OneNote
 - Microsoft Whiteboard
 - Miro
 - Mural

Ledning av frivilligverksamheten

Frivilligas hantering och omsorg

- Identifiering av kunnande och användning av det
 - Yrkeskunnande
 - Språkfärdigheter
- Registrering till uppgiften och om uppgiften
- Separat pausrum för frivilliga och myndigheter

Frivilligas hantering – bästa praxis

- Förhandsregistrering för uppgiften
 - Man förstår: vem som kommer och vad de kan
 - Färdig blankett, som bifogas till OHTO-larmets meddelande med mer information
 - Vapepas personanmälningssblankett
 - På plats anges endast att personen har anlänt och arbetet inleds genast
 - Gruppen och uppgiften planeras i förväg
- Passerkontrollsuppgifter också av frivilliga
 - Lägesbild
 - Dokumentering
 - Var frivilliga finns

Suomi

Avustustehtävä - ennakkorekisteröityminen

Vain toimijalle

Jätä kohdat tyhjäksi, jos sinulla ei ole ko. osaamista tai verustusta.

- Uusi
- Vastatöetsintä
- Vastatöetsintä
- Vastatöetsintä
- Vastatöetsintä
- Vastatöetsintä
- Vastatöetsintä
- Muu

11. Kielitaito

- Suomi
- Ruotsi
- Englanti
- Saksa
- Venäjä
- Mui
- Muu

12. Muu osaaminen

Kijelmäosaaminen

Punainen Risti

Evakueringscentrets funktioner

Punainen Risti

**Funktioner
som producerar värde
i evakueringscentret**

Funktioner

- ○ Personförteckning – registrering – antecknande
- ○ Psykiskt stöd
- ○ Mattjänster
- ○ Vila/inkvartering
- ○ Första hjälpen
- ○ Hjälparbete i hemlandet – intervjuer och planering

Personförteckning

- På begäran av myndigheten och med det informationsinnehåll den vill ha
- Dataskydd som ska beaktas vid behandlingen
 - Elektroniskt system bättre än att ha en bunt papper hängande?
- Identifieringskoder för personer för att underlätta kompletterande anteckningar
 - Klistermärke, armband, id-kort
- Vapepa-blanketter

Vapepas blanketter för evakuering

Vapaehtoinen pelastuspalvelu
EVAKUOINTIKORTTI

Evakuoitavan tunnusnumero (vrt. evakuointipöytäkirja)	Päälyhtälupenumero	Päivämäärä	OHTO-operationumero
Evakuointikortin täyttön avustaja, puhelin			

EVAKUOITAVA HENKILÖ/AVUSTAJA TÄYTTÄÄ

Sukunimi	Puhelin	Henkilötunnus
Osoite, mistä evakuoituu		
Koti-osoite (olei sama)		
Muokautumin	Asunnossa löytyvät kiskot, mitä	
Huomioitavaa (terveysdätilä, lääkitys, allergiat, apuvälineet yms.)		
Henkilö, jolle haluan ilmoittavan / olen ilmoittanut evakuoinnista ☐ Ilmoitus tehty		
Nimi	Puhelin	
☐ Min evakuointikeskukseen ☐ En (jäl evakuointikeskukseen, yhteydet pois, jonne mennä)		
Osoite	Puhelin	
☐ Annan luvan yhteistyötien käyttämiseen mahdollisten johtajien hoitamista varten ☐ Evakuoitavan avustajan alustajana		

EVAKUOINTIKESKUS TÄYTTÄÄ

Alustaminen (fyysinen/psykososiaalinen)	☐ Usittajaa kättösuojalla
Tarkastele ja ohjeet annettu ☐ LITTOO: ensiavun tarkastusmerk ☐ Ohjeet annot klo	
Ohjeet (esim. lämmöiden silti hoidopäikkään, lääkärin haku, terveyskeskuksesta idänt, yhteydet, sähköt yms.)	
Päivämäärä klo	Aika
☐ Kirjattu pelitunneksi evakuointikeskukseen ☐ Evakuointi päättynyt ☐ Lisätietoja kättösuojalla	
Päivämäärä klo	Näin

TÄMÄ lomakkeella kerätään henkilötietoja viranomaiskäyttöön mahdollisen psykososiaalisen tuen järjestämistä varten. Lomakkeen tiedot ovat salassapitovelvoituksien alaisia, eikä niitä luovuteta kolmansille osapuolille.

Lomake 7/2010

Vapaehtoinen pelastuspalvelu
EVAKUOINTIPÖYTÄKIRJA

Tapahtuma	Päivämäärä	Sivunumero	OHTO-operationumero
-----------	------------	------------	---------------------

HENKILÖLUETTELO

Nro	Nimi	Syntymäaika	Osoite, josta evakuoituu	Huom. (puhelin, lääkitys, yms.)

Lomake 8/2010

Personförteckning

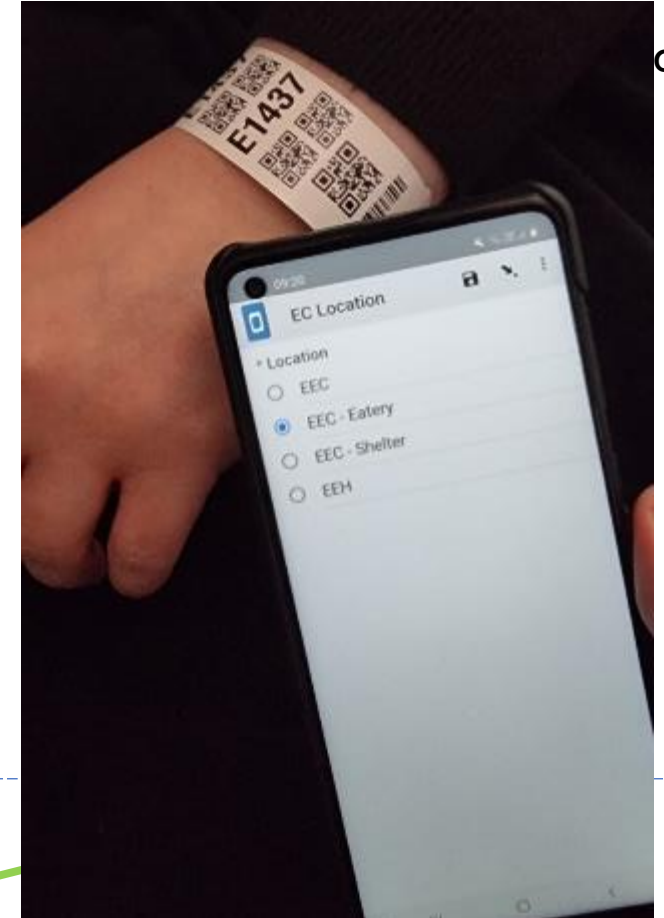
Vad gör en frivillig?

- Utdelning av identifieringskoder
- Intervju och anteckningar som arbetspar tillsammans med myndigheten
- Passerkontroll

Registreringssystem för evakuerade

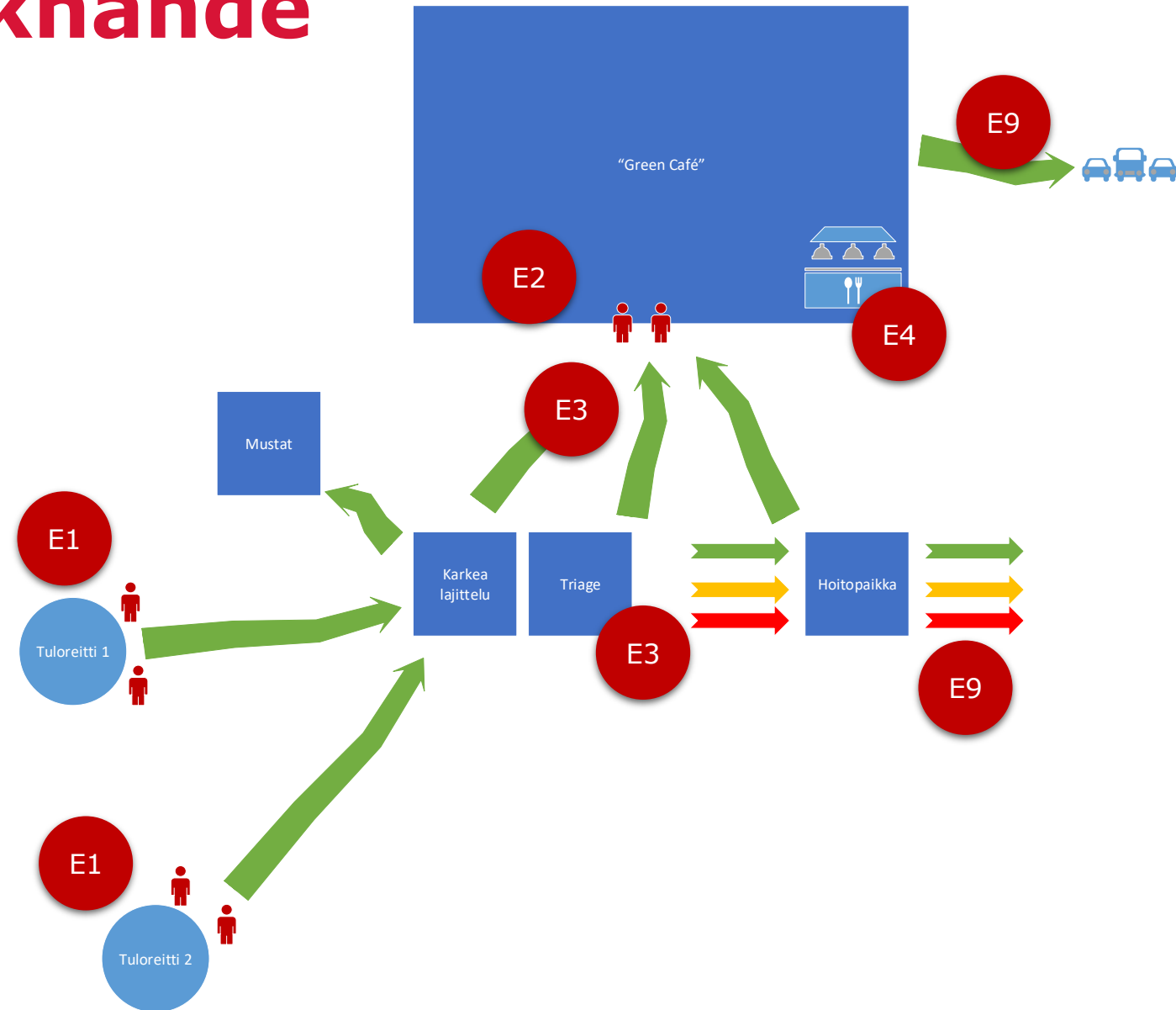
det

Elektroniskt antecknande av kundströmmen

- E1 – Inskrivning
- E2 – Grundläggande uppgifter
- E3 – Plats
- E4 – Anteckning av händelser
- E9 – Utskrivning

Psykiskt stöd

- Utbildade frivilliga
- Särskild uppmärksamhet på barn och andra personer i utsatt situation

Mattjänster

- Uppgiften bestämmer omfattningen
 - saft – mellanmål – (varm) mat
- Tidsspann
 - Genast: saft etc.
 - Snabbt: mellanmål – bröd etc.
 - Raskt: (varm) mat
- Identifiering av kunnande, om till exempel ett storkök finns tillgängligt på evakueringscentret

Vila/inkvartering

- Uppgiften bestämmer behovet
- En viloplats behövs nästan alltid
- Inkvarteringsmöjlighet ganska sällan
 - Hotell, släktingar, annan inkvartering
- Beaktande av integritet
- Internetanslutning
- Möjlighet att ladda mobiltelefoner

Första hjälpen

- "Jour för första hjälpen"
- Särskild uppmärksamhet fästs vid att identifiera och hänvisa akuta behov till tjänster
 - Mediciner eller hjälpmedel har blivit hemma

Hjälparbete i hemlandet

- Situationen bestämmer behovet
- Intervjuer
- Fortsatt planering

Punainen Risti TARVEKARTOITUS LOMAKE 2

Perustiedot		
Onnettomuustilanteen kuvaus:		
Avustettavat ja tieto muista avustajista		
Nimi:		
Syntymäaika:	Puhelin:	
Kotiosoite:		
Postinumero:	Postitoimipiste:	
Puhelinnumero:		
Muu yhteystieto:	Avustettavien määrä:	
Lisätieto avustettavista:		
Muit avustajia (esim. kummi, avokki / parolami, veljeysohjelma, seurakunta):		
Miten muut avustajat auttavat?		
Tarvekartoitus		
Asunto (esim. lämpöeristys):		
Lääkkeit:		
Silmälasit:		
Vaatteet:		
Kodin tarvikkeet (esim. astiat):		
Hygieniatarvikkeet:		
Huonekalut:		
Liemikokkeet:		
Muu avustamis- (joka on erillinen kantaosasto):		
Pakkaus ja etiket:		
Tarvekartoitukseen kirjautuneet tiedot perustuvat avustettavien minulle keräämiin tietoihin ja ei muille esitettyihin asiakaspohjain.		Vakuutan antamani tiedot oikeiksi ja vakuutan Suomen Punaisen Ristin tarvittavissa tiedoissa niiden oikeellisuuden muuttamukset auttavilta tahoilta.
Nimi ja nimi:	Nimi ja nimi:	
Punaisen Ristin osaston vapaaehtoinen/pääntyöntekijä	Avun tarvitsija	

Punainen Risti

Fråga, så svarar vi!

Jag är intresserad!

- Grundande av ett evakueringscenter. Anvisning för aktörer inom social- och hälsovården (på finska)
 - <https://stm.fi/julkaisu?pubid=URN:ISBN:978-952-00-3561-7>
- Value stream
 - [Value-stream-mapping – Wikipedia](#)
- Sommarö – sjöräddningsövning
 - [Sommarö – Sjöräddningsövning 2017 – YouTube](#)
- Röda Korset som stöd för myndigheterna
 - [Röda Korset som stöd för myndigheterna – YouTube](#)
- Gränsbevakningsväsendet MoMeVa
 - [Finlands Röda Kors och Frivilliga räddningstjänsten stöd vid sjöolyckor](#)

Punainen Risti

Tack för intresset!